

UTLYSNING

**KONSTNÄRLIGA
GESTALTNINGAR
I FISKSÄTRA**

Randigt, prickigt och rutigt.

**Eller varför inte blommigt,
leopardprickigt och schackrutigt?**

**Siffror, strängar, information,
flöden, objekt, nätverk; mönster.**

Repetition, mönster rytm.

Tillvarons märkliga upprepningar och stadens osynliga mönster.

Smart Kreativ Stad, Konsten att skapa stad/Nacka kommun och Stena Fastigheter utlyser fyra skissupdrag för yrkesverksamma konstnärer samt kreatörer från filmbranschen som arbetar med rörlig bild, ljud, ljus, media, scenografi mm.

Sista inlämningsdag för intresseanmälan för skissupdrag är 2016-12-09.

Genomförande av gestaltning är beräknat till april-november 2017.

Konstnärssduon ww:s belysning till Fisksätra allé. Gobo-projektorer visar motiv från Fisksätra mönsterarkiv - här träskor och en fåtölj. Foto: ww

Bakgrund: Fisksätra

Fisksätra är en tätort inom kommundelen Saltsjöbaden/Fisksätra i Nacka kommun. Kommundelen ligger i den sydöstra delen av kommunen och innefattar de båda tätorterna Fisksätra och Saltsjöbaden samt omkringliggande landsbygd med bland annat öarna Älgö och Gåsö.

Fisksätra är en del av Miljonprogrammet och bebyggdes med höghus mellan 1971–1974. Arkitekter var Tore Forsman, Ulf Snellman och Kjell Rosenberg. Projektets paroll var "Det går att gå", vilket i praktiken innebär att gatuplanet är oåtkomligt för bilar. I huvudsak består området av hyreshus med fyra till fem våningar och garage i källarplanet. Lägenheterna är stora och ljusa. 1996 övertog Stena Fastigheter AB höghusområdet från det kommunala bostadsbolaget Nackahem.

Med sina 7 227 invånare/km² är det Sveriges mest tätbefolkade tätort. Fisksättras befolkning (som 2010 uppgick till 7 475) kommer från mer än 125 nationer. Fisksätrabornas erfarenheter av att växa upp och leva på platser runt hela jorden representerar ett kulturarv, en global historia som rör politik, ekonomi, sociala förhållanden och kultur.

Översiktsbild Fisksätra

Fisksätra Mönsterarkiv

När miljonprogramsområdet i Fisksätra rustades upp 2007 gick tre uppdragsgivare (Stena Fastigheter, Statens Konstråd och Nacka Kommun) samman i ett projekt med syfte att stärka identiteten o bidra till gemenskap hos de boende i Fisksätra.

Konstnäs-/arkitektduon ww (Katarina Wiklund och Susanna Wiklund) skapade Fisksätra Mönsterarkiv som ett sätt att visualisera och gestalta det som fanns i området; minnen och berättelser från platsen. De samlade in material, fotograferade av och omformade bilder till mönster. Några mönster valdes ut för utsmyckning i områdets portar och trapphus. Andra återfinns i kyrkotextilier eller som ljusbilder i utemiljön.

Utsmyckning i trapphus, ww 2007. Foto: Andreas Lönngren

Mönster är något som skapas genom en regelbundenhet och upprepning, där den enskilda beståndsdelan blir en del av en helhet. Vad händer om vi zoomar in och tar bort sammanhanget? Vad händer om vi byter perspektiv och kisar—vilka former kan då trollas fram?

Tema: Mönster

Universums grundläggande egenskap är att det genererar mönster. Mönstren överlagrar med andra mönster och nya mönster uppstår. Allting är både skapat och generativt av mönster. Det kan röra sig om mönster såsom den genetiska koden, det periodiska systemet, den mänskliga kognitionen, kosmos struktur, dimensionernas design.

Mönster—en design sammansatt av upprepade motiv—formar världen omkring oss och är en integrerad del av konst såväl som natur. Mönster har spelat en viktig roll i konst, arkitektur och stadsbyggnad genom historien, från grekiska tempelornament till geometriska mönster, arabesker och kalligrafiska ornament i islamsk konst och arkitektur.

Stephen Wheeler, professor vid fakulteten för humanekologi vid University of California at Davis, har tillbringat många timmar med att processa data från Googles satellitbilder, och från ovan inspekterat Bostons förorter, Kairos gytter av gränder eller Moskvas massiva Kremlkomplex och funnit 27 grundläggande mönster för hur vi byggt vår värld.

Vilket mönster skulle Fisksätra från ovan generera? Vad skulle en dataspelsprogrammerare eller mediekonstnär kunna läsa ut ur kartornas algoritmer? Rytmen är ett upprepande mönster genom tiden (musik) eller i rymden. I scenkonst är rytmen tidpunkten för händelserna på en mänsklig skala och kan vara av musikaliska ljud och tystnader, av stegen i en dans, eller flödet av talat språk och poesi.

Hur skulle en kompositör tolka invånarnas mönster? Och hur skulle ett sådant musikaliskt stycke gestaltas av Fisksättras invånare och medlemmar i *Internationella Orkestern*? Hur skulle det se ut visualiserat av en filmare, scenograf eller VJ?

De konstnärliga gestaltningarna ska utgå från mönster som idé och bild, och tolkas som en konkretisering av beställarens önskan att ta vara på och förvalta det som skapats i tidigare konstnärliga projekt i Fisksätra och skapa ett sammanhållet konstnärligt program.

Temat mönster bejakar en bred tolkning av det som ryms inom visionen för ett sammanhållet konstprogram i Fisksätra där enskilda delar kan flyttas runt och nya konstnärliga element adderas för att göra formen mer komplex och dynamisk. Tema mönster ska binda samman de befintliga konstnärliga gestaltningarna på plats, med de nya gestaltningar som genomförs som del av projektet Smart Kreativ Stad, för att skapa en ny livsform där alla delprojekt kan ses som individuella byggstenar.

Uppdragen

De konstnärliga gestaltningarna ska vara en unik del av Fisksätra, en mötesplats, och stimulera till samtal och reflektion för boende och besökare i alla åldrar och från olika kulturer. Gestaltningarna ska förhålla sig till Fisksättras miljö och arkitektur och bidra till platsens identitet på ett nytänkande sätt.

De konstnärliga gestaltningarna ingår i ett arkitektoniskt sammanhang vilket innebär samarbete med projektledare från Stena Fastigheter och Nacka kommun, konstkonsult, projektledning från Smart Kreativ Stad / Filmregion Stockholm-Mälardalen, arkitekter med flera.

De konstnärliga gestaltningarna ska:

- förhålla sig till stadsdelen Fisksättras miljö och arkitektur,
- bidra till platsens identitet och skapa karaktär åt platsen,
- vara del av visionen om en mötesplats och uppmuntra till möten mellan människor,
- förhålla sig till temat mönster,
- utföras i beständiga och hållbara material och tekniker,
- synas, höras eller på annat sätt bidra till miljön under både dag och nattetid,
- tåla klottersanering samt väderlek under årets alla årstider,
- kännetecknas av ledorden: intressant och iögonfallande,
- gärna utmana och inspirera till nytänkande,
- ta hänsyn till miljö vid val av material och tillverkning.

Uppdrag 1: Fontän

Fisksätra torg ligger centralt i Fisksätra och omges på fyra sidor av huskroppar. Här finns bostadshus, bibliotek, Fisksätra kyrka, Källan och Fisksätra museum. Ett par gamla ekar som sparats vid byggnation skjuter upp sina kronor ur marknivån. En gångbro korsar torgets luftrum. Torget passeras på vägen mellan Saltsjöbanan och bostadsområdena i Fisksätra. Torget har en gatubeläggning av betongplattor 30×30 cm. I ena änden, nära Fisksätra kyrka, finns långsmal fontän med de ungefärliga måtten 4,5×17 meter. Bassängen är grund och har en målad turkosblå insida. Den är idag i ett eftersatt skick och kommer att restaureras av Stena Fastigheter, på önskan från många Fisksätrabor att fontänen skall vattenfyllas igen. Renoveringen kommer att genomföras i tät dialog med den utvalde kreatören för att så smidigt som möjligt kunna synkronisera tidsplan, utformning och budget.

Vissa kostnader förbundna med den konstnärliga gestaltningen, utöver de 480.000, kan ingå som del av renoveringen och bäras av Stena. Syftet med skissförslagen skall vara att skapa en mer inbjudande och spännande plats kring fontänen på torget, så att den under alla årstider erbjuder en upplevelse. **Gestaltningen ska inbegripa rörlig bild, ljud, ljus eller media som ett bärande element.**

Budget

För **skissuppdrag** 1: 30 000 SEK exklusive moms, x 2 kreatörer. Kostnadsramen för **genomförande** av det konstnärliga gestaltungsuppdraget beräknas till 480.000 SEK. Här ska alla kostnader förbundna med konstverkets utförande och färdigställande rymmas; såsom egen projekteringstid, allt ingående material, montering, kostnader för underleverantörer och eventuella medarbetare, transporter, försäkring, klotterskydd vid behov, eventuell hyra av lokal för framställning och/eller lagring, eget arvode för

genomförande samt konstnärligt arvode. Skötselråd och underhållsbeskrivning ingår i konstnärens åtagande.

Två kreatörer/konstnärsgupper kommer att tilldelas **parallella skissuppdrag** avseende gestaltning av fontänen/torget. Efter inlämnade skissförslag och bedömning kommer val av kreatör/konstnärsgrupp att göras för fortsatt genomförandeuppdrag.

Beställaren förbehåller sig dock rätten att avstå genomförandefasen om inget av de två skissförslagen når tillräckligt hög konstnärlig höjd.

Uppdrag 2: Fasader

Det första som möter besökaren som kommer in i Fisksätra västerifrån är 12 hyreshus som vänder sina gavlar mot Fisksätravägen. Husen är orienterade i nord-sydlig riktning. Gavelfasaderna mot norr är uppförda i brunt tegel och har de ungefärliga måtten 19*12,5 meter. De är släta, utan fönster eller utsmyckning.

I botten på hyreshusen finns garage och omedelbart utanför garagen parkeringsplatser. På andra sidan vägen och Saltsjöbanan finns en park med fotbollsplan, en stor öppen yta utan egentlig bebyggelse. Fasaderna är synliga från såväl Saltsjöbanan och Fisksätravägen, som från ett längre avstånd.

Här önskar vi se en gestaltning i form av en **permanent muralmålning med en temporär (nattlig) överlagring av ljus/rörlig bild**, via spotlights eller goboprojektor. En eller flera av fasaderna kan användas. Kommunen har uppmärksammat gavlarna som kulturhistoriskt intressanta. Kommunens kommunantikvarie Maria Legars är med i dialogen kring gestaltningen som en kunnig resurs, för att verket ska landa rätt i gestaltning och belysning.

Budget

För **skissuppdrag** 2: 30 000 SEK exklusive moms x 2 konstnärer/kreatörer. Kostnadsramen för **genomförande** av det konstnärliga gestaltungsopdraget beräknas till 500.000 SEK. Här ska alla kostnader förbundna med konstverkets utförande och färdigställande rymmas; såsom egen projekteringstid, allt ingående material, montering, kostnader för underleverantörer och eventuella medarbetare, transporter, försäkring, klotterskydd vid behov, eventuell hyra av lokal för framställning och/eller lagring, eget arvode för genomförande samt konstnärligt arvode. Framtagande av skötselråd och underhållsbeskrivning ingår i konstnärens åtagande.

Två kreatörer/konstnärsgupper kommer att tilldelas **parallella skissuppdrag** avseende gestaltning av fontänen/torget. Efter inlämnade skissförslag och bedömning kommer val av kreatör/konstnärsgrupp att göras för fortsatt genomförandeuppdrag.

Beställaren förbehåller sig dock rätten att inte gå vidare till genomförandefas om inte skissförslaget håller tillräckligt hög konstnärlig höjd.

Uppdrag 3: Gångbro

Gångbron över Saltsjöbanan/Fisksätravägen förbinder Saltsjöbanan, Fisksätraskolan och Folkets hus med centrum och Fisksätra torg. Efter Fisksätravägen delar sig bron och sträcker sig i två olika nivåer in i/ över centrum. Den del av bron som avses för konstnärlig gestaltning är den norra delen, det vill säga den del som går över Saltsjöbanan/Fisksätravägen. Denna del har de ungefärliga måtten 5 × 25 meter.

Under april-oktober 2017 kommer bron att renoveras. Gestaltningen kan därför genomföras tidigast med början oktober 2017. Möjlighet finns dock att låta delar av kostnaden för renovering, som bärs av Vägenheten, Nacka kommun, ingå i den konstnärliga gestaltningen efter tät dialog. Invigning av konstverket är planerad till december 2017.

Budget

För **skissuppdrag 3**: 30 000 SEK exklusive moms, x 2 kreatörer.
Kostnadsramen för **genomförande** av det konstnärliga gestaltungsuppdraget beräknas till 300 000 SEK exklusive moms. Här ska alla kostnader förbundna med konstverkets utförande och färdigställande rymmas; såsom egen projekteringstid, allt ingående material, montering, kostnader för underleverantörer och eventuella medarbetare, transporter, försäkring, klotterskydd vid behov, eventuell hyra av lokal för framställning och/eller lagring, eget arvode för genomförande samt konstnärligt arvode. Skötselråd och underhållsbeskrivning ingår i konstnärens åtagande. Budget skall bifogas det inskickade skissförslaget.

Det inlämnade materialet ska innehålla:

- Modell i skala 1:100
- Minst två illustrationer, varav en översiktsillustration och en detaljillustration
- Materialförslag
- Tankar kring genomförande

Uppdrag 4: Gångtunnel

Gångtunneln under Saltsjöbanan/Fisksåtravägen förbinder bostadsområdets lamellhus med idrottsplatsen och längre norrut även båtklubb och Saltsjön. Under 2019 kommer ett utomhusgym att byggas på idrottsplatsen i samband med att denna rustas upp. Detta kommer förmodligen öka trafiken genom gångtunneln, som redan nu är ett viktigt stråk. Dock upplevs den ibland som otrygg.

Tunneln är cirka 17 meter lång och 7 meter bred, byggd av prefabricerade betongelement med grov struktur av stenar. I mitten av tunneln ansluter en nedgång från gatunivå (se bild). Genomförandet av den konstnärliga gestaltningen bör ligga i april-maj 2017, med invigning i juni samma år. 2021 kommer tunneln att renoveras. Konstverket behöver därför vara konstruerat så att det går att montera ned vid renovering för att sedan monteras upp igen och permanentas efter avslutad renovering.

Budget

För **skissuppdrag 4**: 30 000 SEK exklusive moms, x 2 kreatörer. Kostnadsramen för **genomförande** av det konstnärliga gestaltungsuppdraget beräknas till 300 000 SEK exklusive moms. Här ska alla kostnader förbundna med konstverkets utförande och färdigställande rymmas; såsom egen projekteringstid, allt ingående material, montering, kostnader för underleverantörer och eventuella medarbetare, transporter, försäkring, klotterskydd vid behov, eventuell hyra av lokal för framställning och/eller lagring, eget arvode för genomförande samt konstnärligt arvode. Skötselråd och underhållsbeskrivning ingår i konstnärens åtagande. Budget skall bifogas det inskickade skissförslaget.

Det inlämnade materialet ska innehålla:

- Modell i skala 1:100
- Minst två illustrationer, varav en översiktsillustration och en detaljillustration
- Materialförslag
- Tankar kring genomförande

Två kreatörer/konstnärer kommer att tilldelas parallella skissuppdrag avseende gestaltning av gångtunneln. Efter inlämnade skissförslag och bedömning kommer val av kreatör/konstnärsgroup att göras för fortsatt genomförandeuppdrag.

Beställaren förbehåller sig dock rätten att avstå genomförandefasen om inget av de två skissförslagen når tillräckligt hög konstnärlig höjd.

Urval av intresseanmälan och bedömning av skissförslag för gestaltning 1 och 2

Urvalet av de konstnärer som ges i uppdrag att ta fram ett skissförslag görs av en jury bestående av Geska Brecevic, konstnärlig ledare Smart Kreativ Stad/Filmregion Stockholm-Mälardalen, Katarina Fredrika, ansvarig för Konsten att Skapa Stad/Nacka kommun samt en representant från Stena Fastigheter. Utifrån behov kommer under processen även teknisk kompetens att tas in från Presentationsdesign som är experter på video-, ljud och ljusinstallationer, från Nackas planarkitekt för Fisksätra samt från Stena Fastigheter avseende de praktiska aspekterna i samband med genomförandet av den konstnärliga gestaltningen.

Uppdragsgivare för gestaltning 1 och 2

Stena Fastigheter är uppdragsgivare och part i avtal med konstnären. Stena Fastigheter arbetar aktivt med hållbarhet i sina bostadsområden, framförallt genom olika sociala projekt och aktiviteter inom ramen för Relationsförvaltning®. Projekten syftar till att utveckla stabila, trivsamma, trygga och välskötta boendemiljöer där människor trivs och vill bo kvar. Som ett led i detta arbete satsar man nu på konstnärlig gestaltning av gemensamma offentliga rum i Fisksätra. www.stenafastigheter.se

Smart Kreativ Stad/Filmregion Stockholm-Mälardalen projektleder arbetet med skissförslagen vilket inkluderar hantering av intresseanmälningar och urval samt utbetalning av skissarvoden. Smart Kreativ Stad är ett femårigt projekt inom Filmregion Stockholm- Mälardalen som syftar till att utveckla den rörliga bilden i stadsmiljön.

www.smartkreativstad.com

Urval av intresseanmälan och bedömning av skissförslag för gestaltning 3 och 4

Urvalet av de konstnärer som ges i uppdrag att ta fram ett skissförslag görs av en jury bestående av Katarina Fredrika, ansvarig Konsten att Skapa Stad/Nacka kommun, Lena Lagerlöf, Konsten att skapa stad/Nacka kommun, Geska Brecevic, konstnärlig ledare Smart Kreativ Stad/Filmregion Stockholm-Mälardalen, samt ytterligare representant för Nacka kommun.

De två skissuppdragen kommer sedan att ställas ut på Fisksätra bibliotek, varefter Fisksätrabornas och allmänhetens röster avgör vilket förslag som tas vidare till genomförande.

Utifrån behov kommer under processen även teknisk kompetens att tas in från Nackas planarkitekt för Fisksätra avseende de praktiska aspekterna i samband med genomförandet av den konstnärliga gestaltningen.

Uppdragsgivare för gestaltning 3 och 4

Uppdragsgivare är **Konsten att skapa stad/Nacka kommun**. Nacka kommun driver projektet "Konsten att skapa stad", ett arbete med konst, kultur, konstnärlig kompetens och medskapande som verktyg och resurs i stadsutvecklingens olika faser. Arbetet genomsyrar utvecklingen i hela kommunen och består av olika aktiviteter och insatser av varierande karaktär och tidsomfattning. Aktiviteterna/insatserna kan syfta till att skapa attraktiva och innovativa platser, uppmärksamma platser och händelser, utveckla identiteten, aktivera en byggnad eller erbjuda oaser i byggkaos. Aktiviteterna delas in i olika kategorier med olika längd och omfattning där ett tomteblöss är en kortare insats, en lägereld en något längre och lava är något som ska stanna kvar på platsen. Mer info om Konsten att skapa stad finns på: www.nacka.se/konstenattskapastad.

Tidsplan

17 nov 2016	Första dag att lämna intresseanmälan
09 dec 2016	Deadline intresseanmälan
15 jan 2017	Beslut tilldelning av skissuppdrag
20 jan 2017	Uppstartsmöte/workshop/platsbesök i Fisksätra för kreatörer
17 feb 2017	Avstämningsmöte skissuppdrag
20 mars 2017	Samtliga skissförslag lämnas in
22 mars 2017	Skissförslag ställs ut på Fisksätra bibliotek, röstning påbörjas.
10 april 2017	Röstning skissförslag avslutas
18 april	Beslut om genomförande, avtalsskrivning
apr –nov 2017	Genomförande
jun/dec 2017	Installation, invigning, besiktning, utvärdering.

Vem kan söka?

För att få genomföra en konstnärlig gestaltning ska du:

- vara yrkesverksam kreatör (konstnär, filmare, ljud-, ljussättare, designer, scenograf etc.)
- vid tilldelat uppdrag vara godkänd för F-skatt (enskild firma eller bolag). Även konstnärsgrepp är välkomna att lämna in en intresseanmälan.

Intresseanmälningar lämnas via Filmregion Stockholm-Mälardalens Kreatörspool på www.kreator.frsm.se senast den 9 december 2016.

Frågor

Frågor rörande intresseanmälan eller projektet tas emot skriftligen via e-post till lana.lagerlof@nacka.se och bör vara inkomna senast 1 december för att kunna besvaras innan sista anmälningsdatum.

Beslut

Beslut om vilka kreatörer som ska inbjudas offentliggörs på Smart Kreativ Stads hemsida www.smartkreativstad.com samt Konsten att skapa stads hemsida www.nacka.se/konstenattskapastad.

Kreatörer som inbjuds till skissuppdrag underrättas via epost eller telefon och ska vara på plats i Fisksätra för startmöte och skissmöte enligt tidsplanen.

SMART KREATIV STAD

 **FILMREGION
STOCKHOLM-MÄLARDALEN**

 EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

NACKA
KOMMUN

Stena Fastigheter